



Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2159/2019
21.05.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Звездане Лутовац, председника већа, Јелене Боровац и Драгане Маринковић, чланова већа, у парници тужиоца Развојног фонда Аутономне Покрајине Војводине д.о.о. из Новог Сада, кога заступа пуномоћник Зоран Копривица адвокат из ..., против тужених АА из ... и ББ из ..., које заступа пуномоћник Илија Поповић адвокат из ..., ради побијања дужникових правних радњи и исплате, одлучујући о ревизији друготуженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 137/19 од 06.02.2019. године, у седници већа одржаној 21.05.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог ББ из ... изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 137/19 од 06.02.2019. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Суботици П број 23/15 од 22.10.2018. године, делимично је одржано на снази решење о извршењу Основног суда у Суботици, Судска јединица у Бачкој Тополи ИИв бр 372/14 од 02.07.2014. године у делу у коме је обавезан тужени ББ да тужиоцу исплати износ од 118.972,617,57 динара са законском затезном каматом од 01.06.2014. године до исплате и у делу у коме су утврђени трошкови извршног повериоца на износ од 97.500,00 динара (став први изреке). Ставом другим изреке, укинута је у преосталом делу решење о извршењу тога суда ИИв 372/14 од 02.07.2014. године. Утврђено је да без правног дејства према тужиоцу Уговор о поклону непокретности закључен 09.07.2014. године између тужене АА као поклонопримца и туженог ББ, као поклонодавца оверен 10.07.2014. године, пред Основним судом у Суботици Ов 3. бр. 265/14 којим је друготужени поклонио првотуженој непокретност уписану у ЛН бр ... КО ..., к.п. бр. ..., потез ..., њива 2 класе, површине 1.60.71 ха и непокретност уписану у ЛН бр. ... КО ..., к.п. бр. ..., потез ..., њива 2 класе, површине 1.60.71 ха у 1/3 дела у висини тужиочевог потраживања према друготуженом, по основу Уговора о реструктурирању потраживања од 30.06.2012. године (које на дан 31.05.2014. године износи 118.972.617,57 динара са затезном каматом), па је првотужена дужна трпети да тужилац намири своје доспело потраживање из Уговора о реструктурирању потраживања од 30.06.2012. године на наведеној непокретности. Обавезани су тужени да тужиоцу у једнаким деловима накнаде трошкове парничног поступка свако по 333.529,90 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде, па до исплате (став четири изреке).

Апелациони суд у Новом Саду је пресудом Гж 137/19 од 06.02.2019. године жалбу тужених делимично усвојио, делимично одбио и пресуду Вишег суда у Суботици П број 23/15 од 22.10.2018. године, потврдио у делу којим је утврђено да је без дејства Уговор о поклону закључен између тужених 09.07.2014. године, у делу у којем је одржано на снази решење Основног суда у Суботици, Судска јединица у Бачкој Тополи ИИв 372/14 од 02.07.2014. године и обавезан друготужени да тужиоцу исплати износ од 118.972.617,57 динара, законску затезну камату на износ од 117.655.037,13 динара почев од 01.06.2014. године до исплате, као и износ од 97.500,00 динара на име трошкова извршног поступка, одлуку о трошковима парничног поступка. Ставом трећим изреке преиначена је другостепена пресуда у преосталом делу, тако што је предметно решење о извршењу укинато и тужбени захтев за исплату законске затезне камате на износ од 1.317.580,44 динара почев од 01.06.2014. године па до исплате, одбијен. Одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену друготужени је изјавио благовремену ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у смислу 408. ЗПП („Сл. гласник РС“, број 72/11, 55/14) Врховни касациони суд је нашао да ревизија није основана.

У поступку доношења побијане пресуде нема битне повреде из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности, нити има других повреда одредаба парничног поступка на које указује ревидент, а које могу престављати основ за уважавање ревизије друготуженог.

Према утврђеном чињеничном стању 30.06.2012. године закључен је Уговор о реструктурирању потраживања између Развојне банке Војводина а.д. Нови Сад и „ВВ“ доо ... којим је банка одобрила кориснику кредита износ од 1.200.000,00 евра, у динарској противвредности на име регулисања обавеза по претходно закључена три уговора о кредиту из 2009. и 2010. године, са роком враћања 60 месеци, на начин и под условима ближе одређеним у Уговору. Као средство обезбеђења било је предвиђено између осталог и јемство туженог ББ, а право банке подразумевало је да кредит прогласи доспелим у целости ако корисник кредита не плати две узастопне доспеле обавезе. Кредит је реализован 28.09.2012. године. Између Развојне банке Војводине а.д. Нови Сад, као повериоца и ББ као јемца закључен је Уговор 30.06.2012. године којим се јемац обавезао према повериоцу да ће солидарно са дужником правним лицем из ..., солидарно испунити пуноважну и доспелу обавезу дужника, по основу Уговора о реструктурирању потраживања од 30.06.2012. године. Као обезбеђење плаћања обавеза по овом уговору, јемац је предао повериоцу две бланко сопствене менице, плативе у корист банке са клаузулом „без протеста“ и са овлашћењем за попуњавање. Дана 06.04.2013. године закључен је уговор о уступању потраживања (цесији) обезбеђен хипотеком, између Развојне банке Војводине а.д. Нови Сад, као уступеоца и Развојног фонда Аутономне Покрајине Војводине као пријемника, чији је предмет целокупно потраживање које тужилац има према свом главном дужнику „ВВ“ доо ..., а на основу Уговора о реструктурирању потраживања од 30.06.2012. године. Поред доспелог потраживања уступилац је на пријемника пренео и право на уговорну камату и законску затезну камату коју је дужник обавезан да плаћа по основу уговора о

конкретном пласману и све инструменте наплате и обезбеђења потраживања. Тужилац је кориснику кредита упутио 08.04.2013. године обавештење о цесији. Корисник кредита није редовно измиривао обавезе по кредиту, па је тужилац 09.05.2014. године прогласио доспелим целокупан дуг по основу Уговора о реструитуирању од 30.06.2012. године. Тужилац је 31.05.2014. године попунио меницу по основу преосталог дуга издату од стране јемца овде друготуженог на износ од 149.930.769,15 динара са доспећем 31.05.2014. године и на основу те исправе поднео предлог за извршење. Суд је одредио предложено извршење решењем о извршењу Ив 372/14 од 02.07.2014. године.

Између првотужене и друготуженог 09.07.2014. године закључен је Уговор о поклону, чији је предмет земљиште, парцеле у катастарској На основу уговора поклонопримац овде првотужена поднела је захтев РГЗ-Служби за катастар непокретности за укњижбу. Друготужени је у предузећу „ВВ“ доо из ... 11.07.2014. године био члан друштва са уделом од 51%, а над тим привредним друштвом отворен је стечајни поступак решењем Привредног суда у Суботици Ст 21/16 од 04.08.2016. године. Након закључења Уговора о поклону друготужени не поседује непокретности, нема регистрована моторна и прикључна возила и запослен је у А.Д. „ГГ“, а сем зараде нема других прихода. Корисник кредита, а ни овде друготужени као јемац-платац, нису испунили обавезу према тужиоцу на основу Уговора о реструктурирању од 30.06.2012. године у уговорном року. Дуг по овом уговору на дан 31.05.2014. године износио је 1.028.712,15 евра, односно 118.972.617,57 динара, и односи се на главницу од 1.017,319,52 евра или 117.655.037,13 динара и законску затезну камату на главницу у висини од 11.392,63 евра или 1.317.380,44 динара.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања правилно су нижестепени судови применили материјално право из чланова 280-285. Закона о облигационим односима (ЗОО) и члана 997. и 1004. став 1. ЗОО, када су оценили да је тужбени захтев основан.

Неосновано се ревизијом друготуженог указује на погрешну примену материјалног права.

Закључење Уговора о поклону између тужених 09.07.2014. године, представља правну радњу којом је друготужени ББ умањео своју имовину на начин да су тужиочеви изгледи за намирење као повериоца погоршани. Ово из разлога што је располагањем непокретностима Уговором о поклону, овде друготужени умањивши своју имовину онемогућио повериоца, овде тужиоца, да наплати своје потраживање из вредности које су изашле из имовине дужника, овде друготуженог, те су нижестепени судови правилном применом чланова 280-285. ЗОО, закључили да су испуњени услови за побијање дужникових правних радњи, односно да предметни уговор о поклону закључен између тужених нема правно дејство према тужиоцу у утврђеном обиму.

Такође су неосновани наводи друготуженог којима указује да менице (које је ревидент предао приликом закључења Уговора о јемству 30.06.2012. године) не садрже све битне меничке елементе, односно не испуњавају услове према Закону о меници, да би исте могле бити реализоване, а да тужилац није доказао да ли је покушао и успео да се наплати од главног дужника.

Према члану 997. Закона о облигационим односима (ЗОО) уговором о јемству се јемац обавезује према повериоцу да ће испунити пуноважну и доспелу обавезу дужника, ако то овај не учини.

Чланом 1004. став 3. истог закона прописано је да ако се јемац обавезао као јемац-платац, одговара повериоцу као главни дужник за целу обавезу и поверилац може захтевати њено испуњење било од главног дужника, било од јемца или од обојице у исто време (солидарно јемство). Јемац за обавезу насталу из уговора о привреди одговара као јемац-платац ако није шта друго уговорено (став 4.).

Тужилац као поверилац, је попунио меницу издату од стране јемца ББ на износ од 149.930.769,15 динара, са доспећем 31.05.2014. године у коме поступку је одређено предложено извршење, решењем о извршењу Ив 372/14 од 02.07.2014. године. Чињеница да је тужилац покренуо наведени поступак за наплату потраживања по основу веродостојне исправе (менице) не значи да се поступак у овом предмету не може водити одредбама Закона о облигационим односима. Ово из разлога што је предмет спора у овој парници осим побијања дејства уговора о поклону (између тужених од 09.07.2014. године), и обавезивање друготуженог као солидарног дужника по основу уговора о јемству, на испуњење обавезе корисника кредита из закљученог уговора о кредиту. Дакле, између странака је закључен каузални правни посао (уговор о кредиту и јемству туженог као оснивача правног лица примаоца кредита), где је меница само средство обезбеђења у случају неиспуњења обавезе из уговора о кредиту (задоцнелог испуњења) за који тужени јемчи. Како је основ спора дуг из уговора о кредиту за који друготужени (јемац-платац) одговара независно од обавезе главног дужника, наводи ревидента како предметне менице не садрже све меничне елементе из Закона о меници нису су од утицаја на другачије пресуђење, јер је основ одговорности друготуженог јемство, а не правоваљаност менице као средства обезбеђења.

Поред тога нису ни од утицаја тврдње ревидента да судови нису утврдили да ли је тужилац покушао да наплати своја потраживања од главног дужника, за чије обавезе је друготужени као оснивач јемчио, имајући у виду да из стања у списима произилази да је тужилац поднео предлог за извршење на основу веродостојне исправе (менице) 31.05.2014. године, где је суд одредио предложено извршење, решењем о извршењу Ив 372/14 од 02.07.2014. године. Осим тога према члану 1004. став 2. ЗОО поверилац може тражити испуњење од јемца и ако није пре тога позвао главног дужника на испуњење обавезе, ако је очигледно да се из средстава главног дужника не може остварити њено испуњење или ако је главни дужник пао под стечај, што је овде случај будући да је над правним лицем (чији је оснивач са уделом од 51% био друготужени) отворен стечајни поступак решењем Привредног суда у Суботици Ст 21/16 од 04.08.2016. године, тако да су испуњени услови за солидарност друготуженог као јемца за испуњење обавезе главног дужника (правног лица примаоца кредита) за коју је друготужени јемчио. У таквој ситуацији, када уговор о поклону закључен између тужених 09.07.2014. године представља правну радњу којом је друготужени умањио своју имовину и на тај начин онемогућио тужиоца да се наплати из исте, и када се уговором о јемству од 30.06.2012. године друготужени, као јемац-платац обавезао према повериоцу да ће солидарно са дужником (правним лицем примаоцем кредита) испунити правноснажну и доспелу обавезу дужника по основу Уговора о реструктурирању од 30.06.2012. године, Врховни касациони суд налази да су судови правилно одлучили када су усвојили захтев тужиоца за побијање дејства уговора о поклону између тужених од 09.07.2014. године и за исплату досуђеног износа.

На основу члана 414. став 1. ЗПП Врховни касациони суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Звездана Лутовац, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић